

Dosarul nr. 3r-405/21

2-20108287-01-3r-23122021

Instanța de fond: Judecătoria Bălți sediul central – V. Schibin

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – E. Grumeza, D. Corolevschi, D. Stănilă

DECIZIE

29 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Irina Gîscă, reprezentată de avocatul Iulian Paciurca,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Irina Gîscă împotriva Consiliului municipal Bălți, Primarului municipiului Bălți, Primăriei municipiului Bălți, persoane terțe Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”, Lilia Malimon, Sergiu Focșa cu privire la obligarea emiterii actului administrativ,

împotriva încheierii din data de 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a declarat inadmisibil apelul, depus de către Irina Gîscă, reprezentată de avocatul Iulian Paciurca, din motivul depunerii apelului tardiv,

constată:

La 04 septembrie 2020 Irina Gîscă, prin intermediul avocatului Iulian Paciurca, a depus acțiune către Consiliul mun. Bălți, Primarul mun. Bălți, Primăria mun. Bălți, persoane terțe ÎM „Gospodăria Locativ Comunală Bălți”, Lilia Malimon, Sergiu Focșa, solicitând obligarea eliberării actului administrativ cu privire la reconfirmarea ordinului nr.006196 din 06 septembrie 1997 de repartizare a spațiului locativ pe numele Irinei Gîscă, în componența familiei sale formată din 3 membri.

Prin hotărârea din data de 25 iunie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul central s-a respins acțiunea înaintată de Irina Gîscă împotriva Consiliului mun. Bălți, Primarului mun. Bălți, Primăriei mun. Bălți, persoane terțe ÎM „Gospodăria Locativ Comunală Bălți”, Lilia Malimon, Sergiu Focșa privind obligarea reconfirmării ordinului de repartiție. (f.d. 128)

La 20 octombrie 2021 avocatul Iulian Paciurca în interesele Irinei Gîscă a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din data de 25 iunie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul central, solicitând repunerea apelului în termen, casarea hotărârii, emiterea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii. (f.f. 136-137)

Prin încheierea din data de 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea cu privire la repunerea în termen a apelului, s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Irina Gîscă, reprezentată de avocatul Iulian Paciurca, din motiv că apelul nu a fost depus în termenul stabilit de art. 232, alin. (1) din Codul administrativ. (f.d.142-145)

La 13 decembrie 2021 avocatul Iulian Paciurca în interesele Irinei Gîscă a depus recurs împotriva încheierii instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, repunerea apelului în termen. (f.d. 148-150)

În susținerea cererii cu privire la repunerea în termen a apelului avocatul Iulian Paciurca a indicat că a omis termenul din motivul de incertitudine, deoarece instanța de fond a expediat dispozitivul hotărârii participanților la proces în luna iulie 2021, însă apelanta s-a familiarizat cu acesta la 06 octombrie 2021. Astfel, depășirea termenului de depunere a apelului împotriva hotărârii contestate, stabilit de legiuitor și acordat de instanța de judecată, este justificat și poate fi restabilit în condițiile unei aprecieri obiective de către instanța de judecată.

Curtea Supremă de Justiție a expediat pentru notificare intimaților copia recursului depus de către avocatul Iulian Paciurca în interesele Irinei Gîscă împotriva încheierii din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, cu explicarea dreptului de a depune referință. Însă, până la examinarea recursului nu au făcut uz de dreptul procedural de a depune referințe referitor la argumentele recursului.

În corespundere cu articolul 241, alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată, care a emis încheierea contestată, în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la 25 noiembrie 2021, a notificat-o avocatului Iulian Paciurca la 30 noiembrie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la fila dosarului 147.

Instanța de recurs reține că avocatul Iulian Paciurca în interesele Irinei Gîscă s-a conformat prevederilor legale și în termen a depus recursul împotriva încheierii din data de 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți.

Conform art. 243, alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces. Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că la 04 septembrie 2020 Irina Gîscă a depus prezenta acțiune îndreptată împotriva Consiliului mun. Bălți, Primarului mun. Bălți, Primăriei mun. Bălți, persoane terțe ÎM „Gospodăria Locativ Comunală Bălți”, Lilia Malimon, Sergiu Focșa.

Judecătoria Bălți, sediul central prin hotărârea din data de 25 iunie 2021 a respins

acțiunea înaintată de Irina Gîscă. (f.d. 128)

La 20 octombrie 2021 avocatul Iulian Paciurca în interesele Irinei Gîscă a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din data de 25 iunie 2021 a Judecătorei Bălți sediul central, solicitând repunerea apelului în termen, casarea hotărârii, emiterea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii. (f.d. 136-137)

Prin încheierea din data de 25 noiembrie 2021 Curtea de Apel Bălți a respins cererea cu privire la repunerea în termen a apelului, a declarat inadmisibil apelul depus de către Irina Gîscă, reprezentată de avocatul Iulian Paciurca, din motiv că apelul nu a fost depus în termenul stabilit de art. 232, alin. (1) din Codul administrativ. (f.d.142-145)

Avocatul Iulian Paciurca a criticat soluția instanței de apel, indicând că termenul de depunere a apelului a fost omis din motive justificate.

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

În conformitate cu articolul 232 din Codul administrativ, (1) apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Astfel, în corespundere cu art. 236, alin. (2), lit. d) din Codul administrativ apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1).

Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă. Așa, art. 232, alin. (1) din Codul administrativ stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

Din această ipoteză rezultă că participanții la proces, care nu au participat la pronunțarea hotărârii judecătorești, fiind interesați în soarta soluționării litigiului în care sunt implicați, trebuie să demonstreze un rol activ, manifestând comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Astfel, Irina Gîscă și reprezentantul acesteia trebuiau să facă uz de toate drepturile sale procedurale, pentru a lua cunoștință de hotărârea judecătorească pronunțată asupra fondului cauzei.

Din materialele dosarului rezultă că hotărârea Judecătorei Bălți, sediul central a fost pronunțată la data de 25 iunie 2021. Avocatul Iulian Paciurca, acționând în

interesele Irinei Gîscă, a depus apel împotriva acesteia abia la 20 octombrie 2021, prin urmare nu a depus apelul în termenul legal prevăzut la art. 232, alin. (1) din Codul administrativ.

În urma celor constatate Colegiul menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Colegiul consideră că, prin prisma art. 24, alin. (1) din Codul administrativ avocatul Iulian Paciurca, inițiind acțiune în instanța de judecată în interesele Irinei Gîsca, avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă să se intereseze de soarta dosarului și să depună apelul în termen. Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a drepturilor de acces la instanță și declararea în termen a căii de atac (apelul), în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil în temeiul art. 232, alin. (1) coroborat cu art. 236, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Conjunctura relevată certifică faptul că, în speță, nu se profilează circumstanțe care ar justifica omiterea termenului procedural de declarare a apelului, ori reprezentarea reclamantei și a reprezentatului acesteia la pronunțarea dispozitivului hotărârii din data de 25 iunie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul central, nu constituie motiv viabil de omitere a termenului procedural de declarare a apelului.

Avocatul Iulian Paciurca în interesele Irinei Gîscă prin apelul nemotivat depus la data de 20 octombrie 2021 a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu prevederile art. 65, alin. (1) din Codul administrativ dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen.

Din conținutul normei de drept sus-citate rezultă că partea, care a omis termenul, poate fi repusă în acest drept din motive ce nu-i pot fi imputate acesteia. În speță, reclamanta și avocatul acesteia au omis termenul ca urmare a inacțiunilor sale, ori inițiind acțiune în judecată nu s-au interesat de soluția adoptată în speță și au depus apel nemotivat peste aproape patru luni de la momentul pronunțării hotărârii.

Conform art. 47 alin. (3) din Codul administrativ culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

Sub acest aspect Colegiul notează că legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste

termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

La fel, în cauza Ponomaryov v. Ucraina Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În lumina acestor circumstanțe, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de către Irina Gîscă, reprezentată de avocatul Iulian Paciurca împotriva hotărârii din data de 25 iunie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul central.

Conjunctura situației de fapt constatată de instanța de recurs și concluziile trase profilează netemeinicia recursului și necesitatea respingerii acestuia.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Irina Gîscă, reprezentată de avocatul Iulian Paciurca.

Se menține încheierea din data de 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, emisă în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Irina Gîscă împotriva Consiliului municipal Bălți, Primarului municipiului Bălți, Primăriei municipiului Bălți, persoane terțe Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ-Comunală Bălți”, Lilia Malimon, Sergiu Focșa cu privire la obligarea emiterii actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh